

Dank!

De Commissie Code Sociale Ondernemingen heeft dankbaar gebruik gemaakt van de gesprekken met stakeholders van Social Enterprise NL, met leden en met potentiële 'gebruikers' van de Code uit de kring van de gemeenten. Ook de vele reacties op de consultatieversie die op de website verschenen, heeft de commissie gebruikt bij de afronding van haar werkzaamheden. De Commissie dankt allen die de moeite namen om een reactie te schrijven.

De Code bevat principes en uitwerkingen

De Code kent een Grondslag (impact first), vijf Principes (missie, stakeholders, financiële kaders, implementeren en transparantie) en een korte tekst met betrekking tot het Register Sociale Ondernemingen. Ieder van de Principes is nader uitgewerkt. Deze uitwerkingsbepalingen zijn handvatten voor de onderneming.

Een Code in balans

Het was voor de Commissie aanvankelijk nog zoeken naar de balans in de verschillende uitgangspunten en dilemma's. Hoe schrijven we een Code die niet uitstraalt dat we ondernemers willen verplichten tot dingen die ze niet willen? En hoe schrijven we een code die hen ondersteunt in waar ze voor staan? We zijn van mening dat we met de voorliggende Code de balans hebben gevonden, hoewel we ons op basis van de diverse consultaties ervan bewust zijn dat niet iedereen dat na eerste lezing van de Code meteen met ons eens is.

In de introductie op de Code hebben we uitgangspunten geformuleerd. Nadrukkelijk is de Code 'principle based' en gericht op de ontwikkeling van de sociale ondernemingen. De Code zet aan tot dialoog, openheid, reflectie en verbetering.

De Commissie heeft geprobeerd om in de formulering zoveel mogelijk weg te blijven bij taal die geassocieerd kan worden met regels, bureaucratie en controle. Het is de sociale onderneming die invulling geeft aan de principes. 'Als het beter kan, doe dat dan', is een van de uitgangspunten.

Code vergt inspanning

Er zijn geen 'free lunches'. De sociale onderneming die de Code wil volgen, moet wel bereid zijn daar iets voor te doen. Naar het oordeel van de Commissie vallen die inspanningen overigens wel mee. In de veronderstelling dat de onderneming al eerder heeft opgeschreven wat de impact is die zij nastreeft, dat de onderneming al statuten heeft, dat de ondernemer toch met enige regelmaat zal nagaan of hij succesvol is in het bewerkstelligen van de beoogde impact, enzovoorts, is de Commissie van mening niet te overvragen. Wel is er vanuit Social Enterprise NL speciale aandacht nodig voor de introductie en de begeleiding van de code.

De sociale ondernemingen die zich laten opnemen in het Register Sociale Ondernemingen maken deel uit van een 'community of practice'. Zij staan open voor reflectie en zijn bereid om die aan collega-ondernemingen te bieden.

Als een sociale onderneming alle gevraagde inspanningen nog niet kan of wil opbrengen, kan zij kiezen voor een voorlopige inschrijving. Na twee jaar loopt deze af en moet de onderneming de code op alle onderdelen volgen om in het Register opgenomen te kunnen worden.

Consultatieronde leidt tot aanbevelingen

De consultatieronde heeft een paar zaken aan het licht gebracht die voor de Commissie reden zijn om een aantal aanbevelingen met betrekking tot de implementatie te doen.

Draagvlak nog niet vanzelfsprekend

Een deel van de reacties heeft betrekking op de vraag waarom de Code eigenlijk nodig is. Dat gaat van de veronderstelling uit dat de (goede) bedoeling voor zich spreekt (vertrouw op mijn blauwe ogen) tot de verzuchting dat de inspanning in geen verhouding staat tot wat je ermee bereikt, waarmee dan vaak op omzet of nieuwe klanten/opdrachtgevers gedoeld wordt.

Het is aan Social Enterprise NL om de bij hen aangesloten ondernemingen en anderen van nut en noodzaak van deze Code te overtuigen.

Redactie moest beter

Uit verschillende reacties blijkt dat de betreffende ondernemer of stakeholder inhoudelijk niet heel ver af staat van wat de Commissie beoogt maar de tekst toch niet als zodanig interpreteert. We hebben ons gebogen over de vraag waarom de tekst dan toch tot dergelijke reacties leidt. De Commissie heeft ervoor gekozen de opbouw aan te passen. Met een Introductie op één bladzijde schrijven we zoveel mogelijk vanuit de beleving van de ondernemer wat de bedoeling van de Code is. Ook op andere onderdelen hebben we in de Code nog wat aan de taal gedaan.

Institutionele belangen en ideologie

Het viel de Commissie op dat een deel van de kritische reacties nauwelijks betrekking heeft op de inhoud van de Code maar op zaken als de definitie van de sociale onderneming of de beoogde herkenning en erkenning als afzonderlijke groep ondernemingen, op weg naar een modaliteit in het Burgerlijk Wetboek. Soms leek een reactie door afwijkende ideologische opvattingen te zijn ingegeven.. De Commissie heeft de door de EU en de SER gehanteerde definities van de sociale onderneming als uitgangspunt genomen en heeft bewust afgezien van een nieuwe eigen definitie. Een nieuwe definitie zou de verdere ontwikkeling van sociale ondernemingen in onze ogen niet verder helpen.

Tenslotte

De Commissie realiseert zich terdege dat de voorliggende tekst geen statisch geheel is. Met de inzet van praktische tools, inspirerende voorbeelden, een goede begeleiding en een onderlinge discussie over praktijkervaringen en knelpunten kan de code in onze ogen goed in een behoefte gaan voorzien. Werkende weg zullen de gebruikers, het Register en Social Enterprise NL suggesties kunnen doen voor verbetering van de tekst.

Rest ons de sociale ondernemingen veel succes te wensen met de implementatie. We hopen van harte met deze Code een bijdrage te hebben geleverd aan de zo gewenste en noodzakelijke herkenning en erkenning van de sociale ondernemingen.

Willem Lageweg

voorzitter Commissie Code Sociale Ondernemingen